

2021: ఏపీ హైకోర్టు:20630

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో .: అమరావతి

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ అరుష్ కుమార్ గోస్వామి, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

&

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ నిఘానాల జయసూర్య

రిట్ అప్పీల్ నెంబరు 294 ఆఫ్ 2021

(వీడియో కాన్ఫరెన్స్ ద్వారా చేపట్టారు)

కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రెసిడెన్షియల్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇనిస్టిట్యూషనల్ సొసైటీ, పాములపాటి శివయ్య కాంప్లెక్స్, కొరిటపాడు, గుంటూరు జిల్లా.

.... అప్పీలుదారు

వర్సెస్

కరవంజి లలితకుమారి, డబ్ల్యు.ఓ.సత్యారావు, హెచ్.నెం.9-14-73, దమ్మాల వీధి, శ్రీకాకుళం, శ్రీకాకుళం జిల్లా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తదితరులు

.... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది - ఎల్వీఎస్ నాగరాజు

ప్రతివాది నెం.1 తరపు న్యాయవాది : జి.యు.ఆర్.సి.ప్రసాద్

ప్రతివాది నెం.2 & 3 కొరకు న్యాయవాది : ఎవరూ హాజరు కాలేదు

విచారణ తేదీ : 02.09.2021

ప్రకటన తేదీ : 04.10.2021

తీర్పు

(పేర్ నినాల జయసూర్య, జె)

కారుణ్య నియామకం కోసం రిట్ పిటిషనర్/1వ ప్రతివాది అభ్యర్థనను తిరస్కరిస్తూ 07.10.2014 నాటి 2వ ప్రతివాది/అప్పీలుదారుని ప్రొసీడింగ్స్ ను కొట్టివేస్తూ 23.02.2021న డబ్ల్యూపీ నెం.4401లో సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ప్రస్తుత రిట్ అప్పీల్ కు ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడింది. ఆర్డర్ కాపీ అందిన తేదీ నుంచి ఆరు వారాల వ్యవధిలో..

2. శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎస్.ఎం.పురంలోని ఏపీ రెసిడెన్షియల్ స్కూల్లో మల్టీ పర్పస్ వర్కర్గా పనిచేస్తున్న పిటిషనర్ తల్లి శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరి అని, ఆమె 01.02.2014న మరణించిందని, పిటిషనర్కు జీవనోపాధి లేకుండా పోయిందని రిట్ పిటిషన్లో పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ తండ్రి తన తల్లి మరణానికి ముందే చనిపోయాడని, పిటిషనర్ కు ఒక సోదరుడు ఉన్నాడని, అతను ఆమె ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వారి తల్లి జీవితకాలంలో వివాహం చేసుకుని విడిగా నివసిస్తున్నాడని తెలిపారు. పిటిషనర్ సత్యారావు అనే వ్యక్తిని 2005లో వివాహం చేసుకోగా, కుటుంబ కలహాల కారణంగా 2010లో పిటిషనర్ ను తన తల్లి ఇంట్లో వదిలేసి వెళ్లిపోయారని, అప్పటి నుంచి వారు వేర్వేరుగా ఉంటున్నారని తెలిపారు. పిటిషనర్ పూర్తిగా తన తల్లిపై ఆధారపడి జీవిస్తోంది మరియు ఎటువంటి జీవనోపాధి లేదు.

1) పై వాదనకు విరుద్ధంగా, పిటిషనర్ తన తల్లి మరణ ధృవీకరణ పత్రం మరియు తన సోదరుడు ఇచ్చిన నిరభ్యంతర ధృవీకరణ పత్రాన్ని జతచేసి కారుణ్య నియామకం కోరుతూ రెండవ ప్రతివాదికి దరఖాస్తు చేశారు. అయితే తన తల్లి మరణ ధృవీకరణ పత్రం, ఇతర కుటుంబ సభ్యుల నుంచి నిరభ్యంతర పత్రం సమర్పించలేదనే కారణంతో 07.10.2014న రెండో ప్రతివాది దరఖాస్తును తిరస్కరించారు. రిట్ పిటిషన్ లో దోషిగా తేలిన రెండో ప్రతివాది విచారణ ఇలా ఉంది.

సెక్రటరీ ప్రొసీడింగ్స్ :: ఏపీఆర్ ఈఐ సొసైటీ (ఆర్):: హైదరాబాద్

ప్రస్తుతం:-

శ్రీమతి బి.శేషుకుమారి, M.Sc., ఎమ్.ఎడ్., ఆర్.సి.నెం.4443/ఎ.3-2/14 డి.టి.07-10-2014 సబ్:- ఎస్.టి.టి., ఎ.పి.ఆర్.ఐ సొసైటీ (రెగ్.డి.), హైదరాబాద్ - శ్రీమతి కె.లలితకుమారి, డి.ఓ దివంగత శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరి, ఎమ్.పి.ఆర్.ఎస్.

రిఫరెన్స్:- ప్రీన్సిపాల్, ఏపీఆర్ఎస్, ఎస్.ఎం.పురం, శ్రీకాకుళం జిల్లా ద్వారా వ్యక్తి ప్రాతినిధ్యం.

శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎస్.ఎం.పురంలోని ఎ.పి.ఆర్ పాఠశాల ప్రధానోపాధ్యాయురాలు శ్రీమతి కె.లలితకుమారి, 01.02.2014 న తల్లి మరణించిన శ్రీకాకుళం జిల్లా ఎపీఆర్ఎస్ ఎంపిడబ్ల్యు శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరికి కారుణ్య ప్రాతిపదికన నియామకానికి ప్రతిపాదనలు సమర్పించారు.

పదవిలో ఉన్న వ్యక్తి సర్టిఫికెట్ల వెరిఫికేషన్ తర్వాత కింది ధృవీకరణ పత్రాలను జత చేయలేదని గుర్తించారు.

1) మరణించిన వ్యక్తి మరణ ధృవీకరణ పత్రం

2) ఇతర కుటుంబ సభ్యుల నుంచి నిరభ్యంతర పత్రం

అయితే, 30.07.1999 నాటి సాధారణ పరిపాలన (సెర్-ఎ) శాఖ జిఓ ఎంఎస్ నెం.350 ప్రకారం, శ్రీమతి కె.లలితకుమారి, డి/ఓ దివంగత శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరి, ఎంపిడబ్ల్యుకు ఆమె ఒక్కగానొక్క కుమార్తె కాదు మరియు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన ఒక తమ్ముడు ఉన్నందున కారుణ్య ప్రాతిపదికన నియామకానికి అర్హులు కాదు.

అందువల్ల, కారుణ్య ప్రాతిపదికన నియామకం కల్పించాలన్న తన విజ్ఞాపన పై కారణాల దృష్ట్యా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం సాధ్యం కాదని శ్రీమతి కె.లలితకుమారి, డి/ఓ దివంగత శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరి, ఎంపిడబ్ల్యు శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరి ఇందుమూలంగా తెలియజేస్తున్నారు.

ప్రొసీడింగ్స్ ను స్వీకరించడాన్ని ఆమోదించాలి.

ఎస్.డి/- బి.శేషకుమారి

సెక్రటరీ."

2) రిట్ పిటిషన్ తో పాటు 05.03.2014 నాటి ఫ్యామిలీ మెంబర్ సర్టిఫికేట్, శ్రీకాకుళం తహసీల్దార్ జారీ చేసిన 03.07.2014 నాటి నో ఆర్డర్ మెంబర్ సర్టిఫికేట్ తో పాటు 24.03.2014 నాటి పిటిషనర్ తల్లి మరణ ధృవీకరణ పత్రాన్ని దాఖలు చేశారు.

3. రెండో ప్రతివాది కౌంటర్ అఫిడవిట్ దాఖలు చేశారు. 05.03.2014 నాటి ఫ్యామిలీ మెంబర్ సర్టిఫికేట్ ప్రకారం పిటిషనర్ సోదరుడిని అవివాహితుడిగా చూపించారని, పిటిషనర్ సోదరుడు వారి తల్లి శ్రీమతి పి.ఉమామహేశ్వరికి గ్రాట్యుటీ మంజూరు కోసం సమర్పించిన డెత్ కమ్ రిటైర్మెంట్ గ్రాట్యుటీ ప్రతిపాదనల్లో 16.04.2014 నాటి దరఖాస్తులోని సంబంధిత కాలమ్స్ లో పిటిషనర్ సోదరుడిని వివాహితుడిగా చూపించారని పేర్కొన్నారు. తన సోదరుడికి వివాహమైందన్న పిటిషనర్ వాదన పూర్తిగా అవాస్తవమని, కారుణ్య నియామకం దరఖాస్తుతో పాటు తాను తన తల్లిపై ఆధారపడి ఉన్నానని సమర్థించుకోవడానికి ఆమె ఎలాంటి ప్రామాణిక పత్రాన్ని సమర్పించలేదని వాదించింది.

1) ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, సాధారణ పరిపాలన (సెర్-ఎ) విభాగం 12.08.2003న జారీ చేసిన సర్క్యులర్ మెమో నెం.60681/సెర్.ఎ/2003-1ను ప్రస్తావిస్తూ, మరణించిన ఉద్యోగికి ఆమె ఒక్కతే కుమార్తె కాదని, ఆమెకు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అయిన ఒక తమ్ముడు ఉన్నారనే కారణంతో పిటిషనర్ అభ్యర్థనను తిరస్కరించారని వాదించారు. పిటిషనర్ సోదరుడు 19.10.2009న గార మండలం కొర్పి జడ్చీ ఉన్నత పాఠశాలలో ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ టీచర్ గా చేరారని, ఆ తర్వాత 02.11.2019న పదోన్నతిపై బుడుమూరు హైస్కూల్లో స్కూల్ అసిస్టెంట్ (ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్)గా చేరారని, పిటిషనర్ సోదరుడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అని ఈ స్థానం స్పష్టం చేస్తోందని పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ తల్లి గ్రాట్యుటీకి సంబంధించి చేసిన దరఖాస్తులో పేర్కొన్న విధంగా 19.10.2009 నుండి సంపాదిస్తున్న సభ్యుడు మరియు అదే ఉపాధ్యాయుడిగా అతని స్థితిని ధృవీకరిస్తుంది. పైన పేర్కొన్న సర్క్యులర్ మెమో దృష్ట్యా కారుణ్య ప్రాతిపదికన నియామకం కల్పించాలన్న పిటిషనర్ వాదన ఆచరణ సాధ్యం కాదని, అందువల్ల రిట్ పిటిషన్ లో పొందుపరిచిన ఉత్తర్వుల్లో ఎలాంటి లోపం లేదని పేర్కొంది.

2) కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో పేర్కొన్న సంబంధిత డాక్యుమెంట్లు అంటే మరణించిన ఉద్యోగి పెన్షన్ బెనిఫిట్స్ కు సంబంధించి పిటిషనర్ సోదరుడు 16.04.2014న చేసిన దరఖాస్తు కాపీ, 12.08.2003 నాటి ప్రభుత్వం జారీ చేసిన సర్క్యులర్ మెమో కాపీ, 30.12.2020 నాటి లేఖ కాపీ, శ్రీకాకుళం జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి సంబంధించిన వివరాలను జత చేసి,

శ్రీకాకుళం జిల్లా విద్యాశాఖాధికారికి సమర్పించిన లేఖ కాపీ. శ్రీకాకుళం జిల్లా బుడుమూరు జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాలలో పిటిషన్ దాఖలైంది.

4. రెండో ప్రతివాది కౌంటర్ అఫిడవిట్లో పేర్కొన్న అంశాలను ఖండిస్తూ ఎలాంటి రిప్లై అఫిడవిట్ దాఖలు చేసినట్లు కనిపించడం లేదు.

5. బల్బీర్ కౌర్ వర్సెస్ స్టీల్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ కేసులో సంబంధిత న్యాయవాది చేసిన వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకుని, (2000) 6 ఎస్సీసీ 493లో నివేదించిన గౌరవ సుప్రీంకోర్టు తీర్పును, మద్రాసు హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పును సూపరింటెండింగ్ ఇంజనీర్ వి.వి.జయ కేసులో పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. (2007) 6 MLJ 1011లో నివేదించబడింది, 23.02.2021 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా రిట్ పిటిషన్ ను అనుమతించింది:

"16) మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై ఆధారపడిన వారికి కారుణ్య నియామకాల పథకంపై సమగ్ర నోట్ ను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన తరువాత, సాధారణ పరిపాలన (సెర్.ఎ) డిపార్ట్ మెంట్, 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమో నెం.60681/సెర్.ఎ/2003-1 ద్వారా జారీ చేయబడింది. కుటుంబంలో సంపాదించే మరే ఇతర సభ్యుడు కూడా ప్రభుత్వ సేవల్లో ఉద్యోగానికి నియామకానికి అర్హులు కారు. ఈ పథకం ప్రకారం డిపెండెంట్ ఫ్యామిలీ మెంబర్ అంటే రెగ్యులర్ ప్రభుత్వోద్యోగుల జీవిత భాగస్వామి, కుమారుడు/కుమార్తె. ఈ పథకం ప్రకారం మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కుటుంబంలో ఉద్యోగి అయిన కుమారుడు కుటుంబం నుంచి విడిపోయి, కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యుడు లేకపోతే, మిగిలిన కుటుంబంలో జీవిత భాగస్వామి/కుమారుడు/కుమార్తెను కారుణ్య నియామకానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు.

17) ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్ తన సోదరుడు చంద్రశేఖర్ కుటుంబం నుంచి విడిపోయి తన తల్లి జీవిత కాలంలో వేరుగా ఉంటున్నాడని వాదిస్తున్నారు. ప్రతివాదుల వాదనను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే పిటిషనర్ సోదరుడు ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అని, అందువల్ల కారుణ్య నియామకంపై పిటిషనర్ పరిగణనలోకి తీసుకునే అర్హత లేదని వారి వాదనను బట్టి తెలుస్తోంది. పిటిషనర్, ఆమె సోదరుడు కలిసి

జీవిస్తున్నారని, ఆమె సోదరుడు తమ కుటుంబం నుంచి విడిపోయారన్న పిటిషనర్ వాదన సరైనదో కాదో ప్రతివాదులు ఎప్పుడూ వాదించలేదు. ఈ పరిస్థితుల్లో తన సోదరుడు తన తల్లి జీవిత కాలంలో కుటుంబం నుంచి విడిపోయి వేరుగా ఉంటున్నాడన్న పిటిషనర్ వాదనను ఈ కోర్టు విశ్వసించే అవకాశం లేదు. ఈ పరిస్థితి దృష్ట్యా పిటిషనర్ ఒక్కరే తల్లిపై ఆధారపడి జీవిస్తున్నారని, తల్లి అకాల మరణంతో ఆమె అన్నం కోల్పోయిందని భావించాలి.

18) 30.07.1999 నాటి జనరల్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ (సెర్.ఎ) డిపార్టుమెంటు జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.350లో, చనిపోయిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి పెద్ద లేదా తమ్ముళ్లు లేదా సోదరీమణులు లేకుండా వివాహిత కుమార్తె మాత్రమే ఉన్నప్పుడు మరియు మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క జీవిత భాగస్వామి కారుణ్య నియామకాన్ని పొందడానికి ఇష్టపడనప్పుడు, మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై ఆధారపడితే అటువంటి వివాహిత కుమార్తెను కారుణ్య నియామకానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని స్పష్టం చేశారు. ఈ వివరణ ప్రకారం పిటిషనర్ చనిపోయిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి వివాహిత కుమార్తె అయినప్పటికీ, ఆమె తన భర్తతో విడిపోయినట్లు ఎటువంటి ఆధారాలు లేనప్పటికీ ఆమె కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు.

6. విజ్ఞలైన సింగిల్ జడ్జి ఆదేశాలతో విసిగిపోయిన ప్రస్తుత అప్పీలును వివిధ కారణాలతో ఏర్పాటు చేశారు.

7. పిటిషనర్/రెండో ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఎల్వీఎస్ నాగరాజు, 1వ ప్రతివాది/రిట్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది జి.యు.ఆర్.సి.ప్రసాద్ వాదనలు వినిపించారు.

8. ఈ కేసులో వాస్తవాలు, పరిస్థితుల దృష్ట్యా సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఆదేశాలు స్థిరంగా లేవని ఎల్వీఎస్ నాగరాజు వాదించారు. కారుణ్య నియామక పథకానికి సంబంధించి సంబంధిత ప్రభుత్వ ఉత్తర్వులు, 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమో ప్రకారం ప్రభుత్వ సర్వీసులో ఉద్యోగానికి ప్రమాణాలు ఇలా ఉన్నాయని ఆయన వాదించారు.

"(1) మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క ఆధారపడిన కుటుంబ సభ్యులలో ఒకరు, ఆ కుటుంబంలో సంపాదించే మరో సభ్యుడు లేరు."

ప్రస్తుత కేసులో, కౌంటర్ అఫిడవిట్లో పాటు దాఖలు చేసిన మెటీరియల్ / డాక్యుమెంట్లను బట్టి, పిటిషనర్ సోదరుడు కుటుంబంలో సంపాదన కలిగిన సభ్యుడు, అతను ప్రభుత్వ ఉద్యోగి, అందువల్ల, పిటిషనర్ కారుణ్య నియామకానికి అర్హుడు కాదని ఆయన వాదించారు. తన సోదరుడికి వివాహం జరిగిందని, తన తల్లి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వివాహం జరిగిందని, విడిగా జీవించడం ప్రారంభించాడని పిటిషనర్ వాదన అని ఆయన వాదించారు. చనిపోయిన తమ తల్లి పింఛను ప్రయోజనాల కోసం పిటిషనర్ సోదరుడు సమర్పించిన దరఖాస్తులో పిటిషనర్ సోదరుడు వివాహితుడని, ఉపాధ్యాయుడిగా పనిచేస్తున్నాడని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారని ఆయన వాదించారు. అందువల్ల తన సోదరుడికి వివాహమై విడివిడిగా నివసిస్తున్నారని, ఆమె మీద ఆధారపడిన తమ తల్లి చనిపోవడంతో ఆమె జీవనోపాధిని కోల్పోయిందని పిటిషనర్ కేసు మొత్తం నిలబడటానికి కాళ్లు లేవు.

1) తన భర్త తనను వదిలేశాడని పిటిషనర్ చెబుతున్నప్పటికీ, ఆ కారణం వల్ల ఆమె తన తల్లిపై ఆధారపడి ఉందని ఆమె వాదనను సూచించే ఎటువంటి సాక్ష్యాధారాలను దాఖలు చేయలేదని ఆయన వాదించారు. పిటిషనర్ కేసును బలపరిచే పత్రాలను విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని, దాని ప్రభావాన్ని పరిశీలించకుండా, కౌంటర్ అఫిడవిట్ లోని 5, 6 పేరాల్లోని అంశాలను ప్రశంసించకుండా తీర్మానాలను నమోదు చేయడంలో తప్పు చేశారని ఆయన వాదించారు. 30.07.1999 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.350 ఆధారంగా వివాహిత కుమార్తెకు కారుణ్య నియామకానికి సంబంధించి పండిత సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన వివరణ సరికాదని, ఈ జీవో కింద ఆలోచించిన పరిస్థితి ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు ఆకర్షితం కాలేదని న్యాయవాది వాదించారు. పై వాదనలు వినిపిస్తూ అప్పీలు కింద ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేయాలని విజ్ఞప్తి చేశారు.

9. ఈ వాదనలను తోసిపుచ్చుతూ, మొదటి ప్రతివాది/రిట్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది శ్రీ జి.యు.ఆర్.సి.ప్రసాద్, విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి జారీ చేసిన ఉత్తర్వుల్లో ఎటువంటి చట్టవిరుద్ధత లేదా అవకతవకలు లేవని, దీనిని బాగా పరిగణనలోకి తీసుకున్నామని వాదించారు. ఈ కేసులోని వాస్తవాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన సింగిల్ జడ్జి పిటిషనర్ సోదరుడు వేరువేరుగా జీవిస్తున్నాడనే నిర్ణయం వాస్తవాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని పిటిషనర్ పూర్తిగా తన తల్లిపైనే ఆధారపడి

ఉన్నాడని, కారుణ్య నియామక పథకంలోని ప్రశంసనీయమైన లక్ష్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని స్పష్టమైన ఫలితాలను నమోదు చేశారని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఇది మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల కుటుంబాలకు సహాయం చేయడానికి ఒక సామాజిక భద్రతా చర్య, ఇది రిట్ పిటిషన్ లో పొందుపరచబడిన ఆదేశాలను జారీ చేసింది, మరియు దీనిని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ తప్పు పట్టలేము. సంబంధిత తహసీల్దార్ జారీ చేసిన 05.03.2014, 03.07.2014 తేదీల్లో జారీ చేసిన ఫ్యామిలీ మెంబర్ సర్టిఫికేట్, నో ఆర్జన మెంబర్ సర్టిఫికేట్ అందులో పేర్కొన్న పరిమిత ప్రయోజనం కోసమేనని, దీనివల్ల పిటిషనర్కు ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదని న్యాయవాది వాదించారు. పిటిషనర్/రెండో ప్రతివాది 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమో ప్రకారం కూడా పిటిషనర్ కేసు పరిశీలనకు అర్హమైనదని న్యాయవాది ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నారు. 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమోలోని సంబంధిత భాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

(i) మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కుటుంబంలో, ఉద్యోగం చేస్తున్న కుమారుడు కుటుంబం నుండి వేరుగా ఉంటే మరియు కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యుడు లేనట్లయితే, మిగిలిన కుటుంబంలో జీవిత భాగస్వామి / కుమారుడు / కుమార్తెను కారుణ్య నియామకం కోసం పరిగణించవచ్చు.

1) ఈ క్లాజును ప్రస్తావిస్తూ పిటిషనర్ సోదరుడు ఉద్యోగి అయినప్పటికీ, పిటిషనర్ తల్లి మరణం కారణంగా కుటుంబం నుంచి విడిపోయినందున, సంపాదించే సభ్యుడు లేరని, మిగిలిన కుటుంబంలో కుమార్తె కావడంతో, పిటిషనర్ కారుణ్య నియామకానికి అర్హులని రిట్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదించారు. అలా సమర్పిస్తూ, పిటిషనర్ తరపున పండిత న్యాయవాది ప్రతిపాదించిన వాదనలు తిరస్కరణకు అర్హమైనవని పండిత న్యాయవాది పేర్కొన్నారు. కుటుంబంలోని మిగిలిన సభ్యులపై బ్రెడ్ విన్నర్ మరణం యొక్క ప్రభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఆర్థిక ఇబ్బందులను తగ్గించడానికి, తన విచక్షణకు లోబడి ఆదేశాలు జారీ చేయడం సముచితమని, అందువల్ల ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం లేదని ఆయన వాదించారు. దీని ప్రకారం అప్పీలును కొట్టివేయాల్సి ఉంటుందని ఆయన పేర్కొన్నారు.

10. ఈ కోర్టు పండితులిద్దరి వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంది మరియు రికార్డులో ఉన్న సామగ్రిని పరిశీలించింది.

11. పిటిషనర్ సోదరుడు తన తల్లి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వివాహం చేసుకుని ఇంటి నుంచి వెళ్లిపోయాడని, ఆమె బతికి ఉండగానే ఇంటి నుంచి వెళ్లిపోయిందని, అప్పటి నుంచి పిటిషనర్ తన తల్లితో కలిసి నివసిస్తున్నారని, భర్త తనను వదిలేయడంతో పిటిషనర్ తన తల్లితో కలిసి నివసిస్తున్నారని పేర్కొంటూ కారుణ్య నియామకం కోసం తన వాదనను వినిపించారు. ఉపాధి లేక తల్లి చనిపోవడంతో జీవనోపాధి లేక దిక్కుతోచని స్థితిలో ఉండిపోయింది. 30.07.1999 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.350 ఆధారంగా వివాహిత కుమార్తె కేసును సంబంధిత జీవోలో పేర్కొన్న పరిస్థితులలో పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు.

మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి వివాహిత కుమార్తె, ఇతర పిల్లలు లేకుండా జీవిత భాగస్వామి మాత్రమే ఉన్న సందర్భాల్లో వివాహిత కుమార్తెను కారుణ్య నియామకం కోసం వివరణ కోరుతూ కొన్ని కేసులను ప్రభుత్వానికి నివేదించారు.

4. అటువంటి సందర్భాల్లో మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి పెద్ద లేదా తమ్ముళ్లు లేదా సోదరీమణులు లేకుండా వివాహిత కుమార్తె మాత్రమే ఉండి, మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి జీవిత భాగస్వామి కారుణ్య నియామకాన్ని పొందడానికి ఇష్టపడకపోతే, అటువంటి వివాహిత కుమార్తె మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై ఆధారపడి ఉంటే మరియు సంతృప్తికి లోబడి ఉంటే, అటువంటి వివాహిత కుమార్తెను కారుణ్య నియామకానికి పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చని ప్రభుత్వం ఇందుమూలంగా స్పష్టం చేస్తుంది. ఈ పథకంపై ఎప్పటికప్పుడు జారీ చేసే ఇతర షరతులు, సూచనలు..

12. పై వివరణను చదివితే, వివాహిత కుమార్తె కారుణ్య నియామకం కోసం తన కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవడానికి అర్హురాలు, ఆమె మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగిపై ఆధారపడి ఉంటే, మరియు వివాహిత కుమార్తెకు పెద్ద లేదా తమ్ముళ్లు లేదా సోదరీమణులు లేనట్లయితే మరియు మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క జీవిత భాగస్వామి కారుణ్య నియామకాన్ని పొందడానికి ఇష్టపడరని తెలుస్తుంది. అయితే పిటిషనర్ కు తమ్ముడు ఉన్నందున ఈ కేసులో అలాంటి పరిస్థితి లేదు. పై వైఖరి దృష్ట్యా, పిటిషనర్ కేసు 30.07.1999 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.350లో నిర్దేశించిన ప్రమాణాల పరిధిలోకి వస్తుందన్న మొదటి ప్రతివాది/రిట్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదనను

తోసిపుచ్చాలి. ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు ఈ వివరణను వర్తింపజేయడం సరికాదని, దాని ఆధారంగా నమోదు చేసిన పరిశోధనలు స్థిరంగా ఉండవని కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

13. అలా ఉండండి. మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై ఆధారపడిన వారికి కారుణ్య నియామక పథకంపై సమగ్ర నోట్ ను అందించే 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమోను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. పైన పేర్కొన్న సర్క్యులర్ మెమో ప్రకారం, కారుణ్య నియామక పథకం కింద ప్రభుత్వ సర్వీసులో ఉద్యోగానికి నియామకం కొరకు రెండు ఆవశ్యకతలను తీర్చాల్సి ఉంటుంది, వీటిని ఈ క్రింది విధంగా సిద్ధంగా రిఫరెన్స్ కొరకు సేకరించవచ్చు:

"నేను. కారుణ్య నియామక పథకం లక్ష్యం:

(i) మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి యొక్క ఆధారపడిన కుటుంబ సభ్యులలో ఒకరు, ఆ కుటుంబంలో సంపాదించే మరో సభ్యుడు లేరు."

2. డిపెండెంట్ ఫ్యామిలీ మెంబర్ అంటే:-

(a) రెగ్యులర్ గవర్నమెంట్ ఉద్యోగుల జీవిత భాగస్వామి }

(b) కుమారుడు/కుమార్తె }

(i) మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కుటుంబంలో, ఉద్యోగం చేస్తున్న కుమారుడు కుటుంబం నుండి వేరుగా ఉంటే మరియు కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యుడు లేనట్లయితే, మిగిలిన కుటుంబంలో జీవిత భాగస్వామి / కుమారుడు / కుమార్తెను కారుణ్య నియామకం కోసం పరిగణించవచ్చు.

14. 30.07.1999 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.350లోని 4వ పేరాలో పెద్ద, తమ్ముళ్లు, సోదరీమణులు లేని వివాహిత కుమార్తె, కారుణ్య నియామకం పొందడానికి ఇష్టపడని మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి జీవిత భాగస్వామి అర్హతకు సంబంధించి ఇచ్చిన వివరణను పైన పేర్కొన్న సర్క్యులర్ మెమోలో పొందుపరచడం కూడా సముచితం.

15. పై అవసరాలకు సంబంధించి పిటిషనర్ కేసును పరీక్షించడం, 12.08.2003 నాటి మెమోలోని క్లాజ్ 1 (1) నుండి రికార్డులో ఉన్న మెటీరియల్ నుండి చూసినట్లుగా, పిటిషనర్ యొక్క కేసు

ఆకర్షించబడదు, ఎందుకంటే ఆమె తమ్ముడు కుటుంబంలో సంపాదన గల సభ్యుడు - ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయుడు. ఏదేమైనా, పైన పేర్కొన్న మెమోలోని క్లాజ్ 2 (1) వెలుగులో పిటిషనర్ కేసును పరిశీలించాల్సిన అవసరం ఉంది, ఇది మరణించిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కుమారుడు ఉద్యోగం చేసి కుటుంబం నుండి వేరు చేయబడి, తద్వారా కుటుంబం సంపాదించే సభ్యుడు లేకుండా ఉన్న మిగిలిన కుటుంబం నుండి జీవిత భాగస్వామి / కుమారుడు / కుమార్తెకు కారుణ్య నియామకాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఈ ప్రయోజనాన్ని పొందడానికి, మృతుడి ఉద్యోగం చేస్తున్న కుమారుడు కుటుంబం నుండి వేరు చేయబడ్డాడని నిర్ధారించాలి. తన సోదరుడు తన జీవిత కాలంలో తల్లి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వివాహం చేసుకున్న తరువాత కుటుంబం నుండి విడిపోయాడని, అప్పటి నుండి అతను విడిగా ఉంటున్నాడని పిటిషనర్ కేసు. అయితే తన సోదరుడికి వివాహమైందని పిటిషనర్ చెప్పిన విషయాన్ని రికార్డుల్లో ఉన్న డాక్యుమెంట్లు రుజువు చేస్తున్నాయి.

16. శ్రీకాకుళం తహసీల్దార్ 05.03.2014న జారీ చేసిన కుటుంబ సభ్యుల ధృవీకరణ పత్రాన్ని సంబంధిత కాలమ్ లో పిటిషనర్ సోదరుడిని అవివాహితుడిగా చూపించారు. రిట్ పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది వాదించినట్లుగా, ఆ సర్టిఫికేట్ అందులో పేర్కొన్న విధంగా పరిమిత ప్రయోజనం కోసమేనని, పిటిషనర్కు ఎటువంటి ప్రయోజనం చేకూర్చదని భావించినప్పటికీ, మరణించిన వారి తల్లి పెన్షన్ ప్రయోజనాలకు సంబంధించి పిటిషనర్ సోదరుడు సమర్పించిన దరఖాస్తును విస్మరించకూడదు. పిటిషనర్ సోదరుడి 16.04.2014 నాటి దరఖాస్తు పత్రంలో 01.02.2014న తల్లి మరణించిన రెండు నెలల తర్వాత పిటిషనర్/2వ ప్రతివాది కౌంటర్ అఫిడవిట్ తో పాటు, వైవాహిక స్థితి, ఉద్యోగ వివరాలు మొదలైన వాటికి సంబంధించిన కాలమ్స్ ఉన్నాయి, అందులో "కె.చంద్రశేఖర్ - 31 సంవత్సరాలు - కుమారుడు - ఉపాధ్యాయుడు - ఉపాధ్యాయుడు" అని పేర్కొన్నారు.

17. పిటిషనర్ సోదరుడు మరెవరో కాదు, పిటిషనర్ ప్రకారం, వారు తమ తల్లి ఇష్టానికి వ్యతిరేకంగా వివాహం చేసుకుని విడిగా నివసిస్తున్నారు. అయితే, పైన పేర్కొన్న డాక్యుమెంట్ తన సోదరుడికి వివాహం జరిగిందన్న పిటిషనర్ వాదనను తోసిపుచ్చింది. పునాది పోయాక భవనం మొత్తం పడిపోతుంది. పై డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాల వెలుగులో, పిటిషనర్ తన సోదరుడు వివాహం చేసుకుని విడిగా నివసిస్తున్నారని లేదా కుటుంబం నుండి విడిపోయారని పిటిషనర్ చేసిన కేసును అంగీకరించలేము, ఇది పైన పేర్కొన్న సర్క్యూలర్ మెమోలో పేర్కొన్న పరిస్థితిని ఆకర్షిస్తుంది.

అంతేకాకుండా పిటిషనర్ ఉద్యోగానికి సంబంధించి తన సోదరుడి స్థితి గురించి అఫిడవిట్ లో ఏమీ పేర్కొనలేదని, చనిపోయిన తన తల్లిపై తాను ఆధారపడి ఉన్నానని ఆమె కేసుకు మద్దతు ఇచ్చే ఎలాంటి డాక్యుమెంట్ ను దాఖలు చేయలేదని తెలిపింది.

18. కౌంటర్లతో పాటు దాఖలు చేసిన డాక్యుమెంట్లు వివాదాస్పదం కావని, అందులో చేసిన వ్యాఖ్యలను ఖండిస్తూ కౌంటర్ అఫిడవిట్లు ఎలాంటి సమాధానం దాఖలు చేయకపోవడం కూడా సముచితమే కావచ్చు. కారుణ్య నియామకం కోరుతున్న పిటిషనర్ తన వాదనను రుజువు చేయాల్సిన బాధ్యత ఉందని, అలాంటి నియామకం రెగ్యులర్ ఉద్యోగానికి ప్రత్యామ్నాయం కాదని పేర్కొంది. పిటిషనర్ కేసు ఆమె ప్రతిపాదించిన పిటిషన్లపై నిలబడాలి లేదా పడిపోవాలి. అందువల్ల పిటిషనర్/రెండో ప్రతివాది పిటిషనర్, ఆమె సోదరుడు కలిసి జీవిస్తున్నారని ఎప్పుడూ వాదించలేదని, పిటిషనర్ తన సోదరుడికి వివాహం అయిందని, పిటిషనర్ తన తల్లిపై ఆధారపడి ఉన్నాడని పిటిషనర్ కేసును కొట్టిపారేస్తూ కౌంటర్లలో నిర్దిష్ట వాదనల దృష్ట్యా, పిటిషనర్/2వ ప్రతివాది వ్యాఖ్యానించడం వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. కారుణ్య నియామకం కేసును పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు అధికారులు మానవతా దృక్పథాన్ని అవలంబించాలని బల్టీర్ కౌర్ కేసులో ప్రముఖ సింగిల్ జడ్జి సూప్రా ప్రస్తావించిన ప్రతిపాదనకు సంబంధించి ఎలాంటి వివాదం లేదు. ఏదేమైనా, అటువంటి నియామకం పథకాలలో నిర్దేశించిన ప్రిన్సిపల్స్ / నిబంధనలను సంతృప్తిపరుస్తుంది, లేకపోతే అది తెలివైన క్లెయిమ్లకు దారితీస్తుంది.

19. ఎస్.సి.సంతోష్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ కర్ణాటక మరియు ఇతరుల కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇటీవల (2020) 7 ఎస్.సి.సి 617 లో నివేదించింది, కారుణ్య నియామకంపై పాలసీ ద్వారా మరణించిన ఉద్యోగిపై ఆధారపడిన వారిని అర్హులుగా చేస్తారు మరియు వారు రాష్ట్ర విధానం నిర్దేశించిన నిబంధనలను నెరవేర్చాలి. ప్రస్తుత కేసులో తన సోదరుడికి వివాహమై విడిగా నివసిస్తున్నాడనే కారణంతో పిటిషనర్ చేసిన వాదనను రికార్డులో ఉన్న పత్రాలు రుజువు చేస్తున్నాయి. 12.08.2003 నాటి సర్క్యులర్ మెమో ప్రకారం ఆమె జంట అవసరాలను తీర్చడంలో విఫలమైంది.

20. ఈ విషయంలో భవానీ ప్రసాద్ సోంకర్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు (2011) 4 ఎస్.సి.సి 209లో పేర్కొన్న వాక్యాన్ని ప్రస్తావించడం సముచితం కావచ్చు.

15. ఆకస్మిక ఆర్థిక సంక్షోభం నుంచి బయటపడేందుకు ఉద్యోగి కుటుంబానికి తక్షణ ఉపశమనం కల్పించాలనే ఏకైక లక్ష్యంతో కేవలం మానవతా దృక్పథంతో కారుణ్య ఉపాధి కల్పిస్తున్నామని, దానిని హక్కుగా చెప్పలేమని స్పష్టం చేశారు. కేవలం వంశపారంపర్యంగా నియామకాలు చేపట్టడం మన రాజ్యాంగ పథకానికి విరుద్ధం, సాధారణంగా ప్రభుత్వ ఉద్యోగం ఖచ్చితంగా దరఖాస్తుల బహిరంగ ఆహ్వానం మరియు తులనాత్మక మెరిట్ ఆధారంగా ఉండాలి.

భారత రాజ్యాంగంలోని 14, 16 అధికరణలకు అనుగుణంగా.. మరే ఇతర నియామక పద్ధతిని అనుమతించరు. ఏదేమైనా, కారుణ్య నియామకం అనే భావన సాధారణ నియమానికి మినహాయింపుగా గుర్తించబడింది, ఇది న్యాయ ప్రయోజనాల కోసం, కొన్ని సందర్భాల్లో, ఒక యజమాని యొక్క విధానం ద్వారా రూపొందించబడింది, ఇది సర్వీస్ రూల్స్ యొక్క స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది. అలాంటప్పుడు, పథకం లేదా పాలసీ, యజమాని మరియు ఉద్యోగి రెండింటికీ కట్టుబడి ఉంటుందని పెద్దగా నొక్కి చెప్పాల్సిన అవసరం లేదు. దీనికి మినహాయింపుగా, ఈ పథకాన్ని ఖచ్చితంగా అర్థం చేసుకోవాలి మరియు అది సాధించాలనుకునే లక్ష్యానికి మాత్రమే పరిమితం చేయాలి.

ఈ కేసు యొక్క పై వాస్తవిక మరియు చట్టపరమైన స్థితి దృష్ట్యా, రిట్ పిటిషన్ లో పేర్కొన్న 07.10.2014 నాటి ప్రొసీడింగ్స్ చట్టపరంగా స్థిరమైనవని ఈ కోర్టు కనుగొంది.

21. అంతేకాక, అప్పీలుదారు/రెండవ ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది సూచించినట్లుగా, అప్పీలుదారుని కేసుకు మద్దతు ఇచ్చే మరియు పిటిషనర్ ఏర్పాటు చేసిన కేసుకు ప్రాణాంతకమైన పత్రాలను విజ్ఞులైన సింగిల్ జడ్జి పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. పైన పేర్కొన్న పరిస్థితులలో, అలాగే సుప్రాకు వచ్చిన కారణాలు/నిర్ధారణల దృష్ట్యా, లెటర్స్ పేటెంట్ యొక్క నిబంధనల పరంగా తన అప్పీలేట్ అధికార పరిధిని ఉపయోగించి అప్పీలు కింద జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

22. దీని ప్రకారం రిట్ అప్పీలును అనుమతించి, 2016 డబ్ల్యు.పి.నెం.4401లో
23.02.2021న సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేశారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్
లేదు.

23. దీనికి కొనసాగింపుగా పెండింగ్లో ఉన్న దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే వాటిని
పరిష్కరించటమైనది.

అరూప్ కుమార్ గోస్వామి, సీజ్

నిఘానాల జయసూర్య, జె.

cbs

గమనిక: ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

(b/o) cbs

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టులో .: అమరావతి

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ అరుష్ కుమార్ గోస్వామి, ప్రధాన న్యాయమూర్తి

&

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ నిఘానాల జయసుర్య

రిట్ అప్పీల్ నెం.294 ఆఫ్ 2021

4 అక్టోబర్, 2021

cbs

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ నిఘానాల జయసూర్య

రిట్ అప్పీల్ నెంబరు 294 ఆఫ్ 2021

04-10-2021

కార్యదర్శి, ఆంధ్రప్రదేశ్ రెసిడెన్షియల్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇనిస్టిట్యూషనల్ సొసైటీ, పాములపాటి శివయ్య
కాంప్లెక్స్, కొరిటపాడు, గుంటూరు జిల్లా.

.... అప్పీలుదారు

వర్రెస్

కరవంజి లలితకుమారి, డబ్ల్యు.ఓ.సత్యారావు, హెచ్.నెం.9-14-73, దమ్మాల వీధి, శ్రీకాకుళం,
శ్రీకాకుళం జిల్లా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్ తదితరులు

.... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది - ఎల్వీఎస్ నాగరాజు

ప్రతివాది నెం.1 తరపు న్యాయవాది : జి.యు.ఆర్.సి.ప్రసాద్

ప్రతివాది నెం.2 & 3 కొరకు న్యాయవాది : ఎవరూ హాజరు కాలేదు

రిఫర్ చేయబడ్డ కేసులు:

1) (2000) 6 SCC 493

2) (2007) 6 MLJ 1011

3) (2020) 7 ఎస్సీసీ 617

4) (2011) 4 ఎస్ సిసి 209